

SEZNAM LITERATURY

Všeobecná díla

- BARNES, TIMOTHY DAVID: Constantine and Eusebius, Cambridge (Mass.) – London 1981
– The new empire of Diocletian and Constantine, Cambridge (Mass.) – London 1982
BONAMENTE, G. – FUSCO, F. (EDS.): Constantino il Grande, Macerata 1992
BURCKHARDT, JACOB: Die Zeit Constantins des Großen, Basel 1853/80 (od té doby mnoho nových vydání)
GRÜNEWALD, THOMAS: Constantinus Maximus Augustus. Herrschaftspropaganda in der zeitgenössischen Überlieferung, Stuttgart 1990
KEIL, VOLKMAR: Quellensammlungen zu allen Aspekten der Religionspolitik Konstantins des Großen, Darmstadt 21995
MACMULLEN, RAMSAY: Constantine, London 1970
VOGT, JOSEPH: Constantin der Große und sein Jahrhundert, München 1949

Díla specializující se na Konstantiniův vztah ke křesťanství

- BAYNES, HEPBURN, NORMAN: Konstantin der Große und die christliche Kirche, in:
KRAFT, HEINRICH (HRSG.): Konstantin der Große, Darmstadt 1974, s. 145–174
(článek vyšel původně již r. 1929)
BLEICKEN, JOCHEN: Constantin der Große und die Christen, München 1992
MÜHLENBERG, EKKEHARD: Die Konstantinische Wende (Veröffentlichungen der Wissenschaftlichen Gesellschaft für Theologie, Band 13), Gütersloh 1998
SCHÖNEBECK, HANS VON: Beiträge zur Religionspolitik des Maxentius und Constantin, Berlin 1939 (nové vydání: Aalen 1962)
– zpracování mincí Konstantinovy doby
WINKELMANN, FRIEDHELM: Euseb von Kaisareia. Der Vater der Kirchengeschichte, Berlin 1991

Jednotlivé aspekty

- BAUS, KARL – BECK, HANS-GEORG – EWIG, EUGEN – VOGT, HERMANN JOSEF (HRSG.): Handbuch der Kirchengeschichte (7 Bde.), Freiburg 1965–1979 (antika v prvních dvou svazcích; zde mj. podklady k bojům s ariány)
- BECK, HANS-GEORGE: Konstantinopel – das neue Rom, *Gymnasium* 71, 1964, s. 166–174
- BRINGMANN, KLAUS: Die konstantinische Wende. Zum Verhältnis von politischer und religiöser Motivation, *Historische Zeitschrift* 260, 1995, s. 21–47 (o následcích Galeariova tolerančního ediktu)
- ELIAS, NORBERT: Die höfische Gesellschaft. Untersuchungen zur Soziologie des Königtums und der höfischen Aristokratie mit einer Einleitung: Soziologie und Geschichtswissenschaft, Darmstadt⁵1981
- ERRINGTON, ROBERT MALCOLM: Constantine and the pagans, *Greek Roman and Byzantine Studies* 29, 1988, s. 309–318 (diskuse k zákazu pohanských obětí / kultů v roce 324)
- FOWDEN, GARTH: The last days of Constantine: oppositional versions and their influence, *Journal of Roman Studies* 84, 1994, s. 146–170
- GIRARDET, KLAUS MARTIN: Kaiser Konstantin d. Gr. als Vorsitzender von Konzilien, *Gymnasium* 98, 1991, s. 548–560
- GOFFART, W.: Caput and Colonnate. Towards a History of Late Roman Taxation, Toronto 1974 (o velmi složité problematice daňového systému)
- GRIMME, ERNST GÜNTER: Novus Constantinus. Die Gestalt Konstantins des Grossen in der imperialen Kunst der mittelalterlichen Kaiserzeit, in: *Aachener Kunstblätter*, 1961, Heft 22
- HABICHT, CHRISTIAN: Zur Geschichte des Kaisers Konstantin, *Hermes* 86, 1958, s. 360–378 (argumenty k datování bitvy u Cibalae)
- KAEGI, WERNER: Vom Nachleben Constantins, *Schweizerische Zeitschrift für Geschichte* 8, 1958, s. 289–326
- KRAFT, HEINRICH: Zur Taufe Kaiser Konstantins, *Studia Patristica* 1, 1957, s. 642–648
- MUSURILLO, HERBERT: The acts of the Christian martyrs, Oxford 1972
- TREITINGER, OTTO: Die oströmische Kaiser- und Reichsidee nach ihrer Gestaltung im höfischen Zeremoniell, Jena 1938 (nové vydání: Darmstadt 1956)
- WIEMER, HANS-ULRICH: Libanios und Zosimos über den Rom-Besuch Konstantins I. im Jahre 326, *Historia* 43, 1994, s. 469–494
- WOLFRAM, HERWIG: Constantin als Vorbild für den Herrscher des hochmittelalterlichen Reiches, *Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung* 68, 1960, s. 226–243

Karel IV.

jako „druhý Konstantin“

- FAJT, JIŘÍ – ROYT, JAN (EDS.): *Magister Theodoricus. Dvorní malíř císaře Karla IV. Umělecká výzdoba posvátných prostor hradu Karlštejna*, Praha 1997
- CHADRABA, RUDOLF: Tradice druhého Konstantina a řecko-perská antiteze v umění Karla IV., *Umění* XVI, 1968, s. 567–602

- Staroměstská mostecká věž a triumfální symbolika v umění Karla IV., Praha 1971 (3. kapitola *Tradice druhého Konstantina a řecko-perská antiteze* /s. 62–95/ je identická s výše uvedeným článkem v časopise *Umění*)
 - Staroměstská mostecká věž a její výzdoba ve vztahu ke korunovací českých králů, *Stoletá Praha 21* (Královská cesta), Praha 1991, s. 55–135
 - *Rex Cyrus Christum Significat. Typologische Dimensionen des idealen Herrscherbildes*, *Umění XLII*, 1994, s. 339–358
- KADLEC, JAROSLAV: *Mistr Vojtěch Raňkův z Ježova*, Praha 1969
- KAVKA, FRANTIŠEK: *Karel IV. Historie života velkého vladaře*, Praha 1998
- SPĚVÁČEK, JIŘÍ: *Karel IV. Život a dílo (1316–1378)*, Praha 1979
- *Jan Lucemburský a jeho doba (1296–1346)*, Praha 1994
- ŠMAHEL, FRANTIŠEK: *Smuteční ceremonie a rituály při pohřbu císaře Karla IV.*, ČČH 91, 1993, s. 401–415
- VILIKOVSKÝ, J.: *Próza z doby Karla IV.*, Praha 1938, s. 65–71

*Literatura v českém
a slovenském jazyce:*

- ALEŠ, PAVEL: *Křesťanská církev v období všeobecných snemov. Církevné dejiny II*, Prešov 1995 (kap. I.: *Náboženská politika křesťanských cisárů od Konštantína Velkého*, s. 5–20)
- BAŽANT, JAN: *Umění českého středověku a antika*, Praha 2000, s. 9–31
- BURIAN, JAN: *Zánik antiky*, Praha 1972
- *Římské impérium. Vrchol a proměny antické civilizace*, Praha 1994, s. 131–170
- ČEŠKA, JOSEF: *Lateránský obelisk a křesťanství Constantina Velkého*, SPFFBU, E 14, 1969, s. 95–116
- *Římský dominát*, Brno 1978
 - *Římský stát a katolická církev ve IV. století*, Brno 1983 (zvl. kapitola II.: *ECCLESIA IN IMPERIO ROMANO za vlády císaře Constantina*, s. 27–44)
 - *Rozklad římské říše v Zósimově pojetí. Doslov k překladu Antonína Hartmanna: Zósimos, Stesky posledního Římana*, Praha 1983
 - *Poslední století starověku*, Brno 1987
 - *Zánik antického světa*, Praha 2000, s. 32–91
- DOSTÁLOVÁ, RŮŽENA – HOŠEK, RADISLAV: *Antická mystéria*, Praha 1997, s. 264–265
- NĚMEC, JAROSLAV: *Dějiny křesťanského starověku*, Olomouc 1997, s. 171–186
- PEČÍRKA, JAN (ED.): *Dějiny pravěku a starověku II*, Praha 1989, s. 860–870
- RANOVIČ, A. B.: *O prvotním křesťanství*, Praha 1963, s. 431–449 (překlad z ruštiny)
- ŘÍČAN, RUDOLF – MOLNÁR, AMEDEO: *Dvanáct století církevních dějin*, Praha 1989, s. 139–151
- VODOVÁ, MARIE: *Chronologie života Constantinovy matky Heleny a její dochované portréty*, SPFFBU, E 24, 1979, s. 65–72
- ZÁSTĚROVÁ, BOHUMILA (ED.): *Dějiny Byzance*, Praha 1994, s. 23–40

*Cizojazyčně psaná díla
českých historiků:*

DOSTÁLOVÁ, RŮŽENA: Christentum und Hellenismus. Zur Herausbildung einer neuen kulturellen Identität, *Byzantinoslavica* 44, 1983, s. 1-12

VAVŘÍNEK, VLADIMÍR (ED.): From Late Antiquity to Early Byzantium. Proceedings of the Byzantinological Symposium in the 16th International Eirene Conference, Praha 1985

*Překlady spisů
antických autorů do češtiny:*

Ammianus Marcellinus: Dějiny římské říše za soumraku antiky, Praha 2002, překlad: Josef Češka

Eusebios: Církevní dějiny, Praha 1988, překlad: Josef Novák

Minucius Felix: Oktavius, Praha 1940, překlad: Ferdinand Stiebitz

Portréty světovládců II (Od Maximinů po Carina), Praha 1982, překlad: Jan Burian a Bohumila Mouchová

Sókratés Scholastikos: Církevní dějiny I, II, Praha 1989, 1990, překlad: Josef Novák

Synové slávy – oběti iluzí. Z pozdních římských panegyriků, Praha 1977, překlad: Jan Burian a Bohumila Mouchová

Zósimos: Stesky posledního Římana, Praha 1983, překlad: Antonín Hartmann

Ostatní citáty přeložili z řeckých a latinských originálů prof. PhDr. Radislav Hošek, CSc., a prof. PhDr. Růžena Dostálová, CSc.

Dante Alighieri: O jediné vládě, Praha 1942, překlad: Bohumil Ryba